

Verslag gesprek met GGD en contactpersoon omwonenden legkippenbedrijf Westerveldweg

Datum: 16 september 2015

Aanwezig:

Omwonenden : Bij het gesprek zijn twee omwonenden aanwezig. Om privacyredenen zijn hun namen en adressen niet in dit verslag weergegeven.

GGD IJsselland : dhr. J. de Wolf

Gemeente Dalfsen : wethouder K. Agricola, mevrouw L. van Dam

De wethouder heet alle aanwezigen welkom. De aanleiding voor dit gesprek is een aantal opmerkingen die richting de GGD zijn geuit over de advisering rond de plannen voor het vestigen van een legkippenbedrijf aan de Westerveldweg.

De wethouder geeft aan dat naast dit gesprek het nog de bedoeling is om alle omwonenden binnen 750 meter van het geplande bedrijf uit te nodigen voor een gesprek met de gemeente en de GGD.

Omwonenden geven aan dat het advies van de GGD niet klopt omdat er niet specifiek naar de situatie van de omwonenden is gekeken. Er moet een nieuw advies komen waarin ook de specifieke situatie van omwonenden mee wordt genomen. Er zijn nu al omwonenden met gezondheidsproblemen.

Eén van de omwonenden geeft aan dat de werkwijze van de GGD in de reactiebrief naar aanleiding van de geuite klachten is verwoord. De GGD heeft op verzoek van de gemeente de stukken beoordeeld.

Omwonenden geven aan dat klachten van burgers hierbij niet voldoende zijn onderzocht en voor een goed advies met de mensen gesproken had moeten worden.

Vanuit de GGD is aangegeven dat niemand naar aanleiding van de plannen met vragen op klachten hierover contact heeft opgenomen met de GGD. Ook niet op de avond in december. Daar zijn geen vragen over volksgezondheid gesteld. Als er geen specifieke informatie uit de omgeving komt kan die ook niet gebruikt worden.

De heer de Wolf geeft daarop aanvullend aan waar in het advies door de GGD volgens de landelijke richtlijnen naar is gekeken:

Zoönosen: Hierover is nog onvoldoende informatie en er is wetenschappelijk nog weinig aangetoond. Op dit moment wordt hiernaar een onderzoek gedaan in Brabant.

Geur: Hierbij wordt verder gekeken dan de wettelijke normen. Die is hier 8 odeur. De GGD hanteert zelf een norm van 6 odeur. Hierop geeft de Heer Huzen aan dat een landelijke werkgroep al aangeeft dat dit naar 5 odeur moet. De heer de Wolf kent deze norm niet, en het is in ieder geval (nog) geen wetgeving. Een omwonende geeft daarop aan dat de normen ook in Dalfsen zijn opgeschroefd.

Mevrouw Van Dam geeft aan dat dit alleen is gedaan door een geurverordening voor de halvering van de in de Wet geurhinder en veehouderij opgenomen diercategorieën met vaste afstanden is. Niet voor intensieve veehouderij bedrijven. De 8 odeur grens geldt daarom nog steeds voor dit bedrijf.

Ook fijnstof is voor de GGD een aandachtspunt. Uit het onderzoek in Brabant is één van de eerste conclusies dat er bij mensen die al COPD of Astma hebben in een gebied dicht rond veehouderijen meer klachten kunnen zijn. In deze gebieden zijn alleen wel minder mensen die COPD of Astma hebben.

GGD is voorstander van het aanscherpen van met name fijnstof en geur normen maar dit is nog niet zomaar gedaan. Ook omdat bijvoorbeeld fijnstof een Europese norm is. Dit is aan de landelijke politiek.

De heer de Wolf geeft aan dat een gesprek met omwonenden hoogstwaarschijnlijk niet tot een ander advies van de GGD zal leiden. Dit mede gelet op afstanden en het aantal bewoners rond het bedrijf. De GGD hanteert als afstandsnorm 250 meter tussen het veehouderijbedrijf en een woning. De woningen staan hier op grotere afstand van het geplande bedrijf. De verwachting is dat de aantoonbare effecten van het bedrijf op de volksgezondheid daarom niet aanwezig zijn of de relatie niet onomstotelijk onderbouwd kan worden. Het is niet uit te sluiten dat het toekomstige bedrijf incidenteel hinder of overlast geeft. De GGD brengt advies uit, de uiteindelijke afweging ligt bij de gemeente. De gemeenteraad beslist uiteindelijk

De wethouder geeft aan dat er binnenkort een uitnodiging komt voor een gesprek met omwonenden binnen 750 meter van het bedrijf. Een omwonende geeft aan dat er zeker wel gebruik van zal worden

gemaakt maar dat het beperkt zal zijn. Mevrouw Van Dam geeft aan dat de planning is om voor de raadscommissie behandeling op 5 of 12 oktober dit gesprek te plannen. Op 26 oktober is de planning dat de gemeenteraad een besluit neemt.

Verder geeft mevrouw Van Dam op de vraag van de heer De Wolf aan over de capaciteit van de luchtwassers in relatie tot geluid dat hier nog naar gekeken wordt. Dit naar aanleiding van een opmerking die een omwonende in een mail heeft aangegeven. De uiteindelijk toe te passen luchtwasser moet aan de normen voldoen. Het kan best zijn dat nog weer voor een nieuwer (en voor de omgevingseffecten beter) type gekozen kan worden dan nu in het plan staat. Mevrouw Van Dam kijkt dit nog na.¹

Verslag
L. van Dam – Gemeente Dalfsen
16 september 2015

¹ Opmerking uit mail omwonende:

Dimensionering luchtwasser. Er wordt gebruik gemaakt van een luchtwasser van het type BWL.2007.05.V4. Deze is opgebouwd uit modules. Elke module is netto 1,82 m breed x 2,70 m hoog en zuivert max. 24.000 m³ lucht per uur. De maximum ventilatiebehoefte is 87.500 leghennen x 2 kg x 3,6 m³/kg = ca. 630.000 m³/u waarvoor nodig 26 modules à 24.000 m³/st. $630000/24000 = 26,25$ oftewel 27 modules. Om in ieder geval de juiste capaciteit te halen. Per stal totaal 54 modules. Het GGD advies is uitgegaan van de 26 units in plaats van de 27 per stal, dus dat zijn er 2 extra in totaal.

Beantwoording:

Per stal komen 87.500 legkippen met begingewicht van 1,7 kg. De feitelijk maximale ventilatiebehoefte is dan $87.500 \times 1,7 \times 3,6 \text{ m}^3/\text{kg}$ lichaamsgewicht = 535.500 max. Gaandeweg vallen er helaas kippen uit (circa 6%) en ondertussen nemen ze in gewicht toe. Uiteindelijk ca. $87.500 - 6\% = 82.250 \times 2,1 \text{ kg} \times 3,6 \text{ m}^3/\text{kg} = 621.810$ max. De maximale ventilatiebehoefte varieert tussen deze waarden. 26 modules per stal met een wascapaciteit van $26 \times 24.000 \text{ m}^3 = 630.000 \text{ m}^3$ is dus afdoende. Het rapport van de GGD is dus van de juiste informatie uitgegaan.

De gemiddelde ventilatie ofwel standaardventilatie is $2,4 \text{ m}^3$ per dier x 87.500 = 210.000 m³. Dat is wat er doorgaans wordt geventileerd. De max capaciteit is afgestemd op max vent behoefte bij zeer warm weer, maar zal hooguit enkele dagen per jaar zich mogelijk voor doen.

Verslag gesprek met GGD en omwonenden binnen 750 meter legkippenbedrijf Westerveldweg

Datum: 28 september 2015

Aanwezig:

Omwonenden : Bij het gesprek waren vijf omwonenden aanwezig. Om privacyredenen zijn hun namen en adressen niet in dit verslag weergegeven.

GGD IJsselland : dhr. J. de Wolf, dhr. P. Wensveen

Gemeente Dalfsen : mevrouw L. van Dam

Mevrouw Van Dam heet alle aanwezigen welkom. Er is een korte presentatie en er is een mogelijkheid om vragen te stellen of nog even door te praten na afloop (presentatie is bij dit verslag gevoegd).

De aanleiding voor dit gesprek is een aantal opmerkingen die richting de GGD zijn geuit over de advisering rond de plannen voor het vestigen van een legkippenbedrijf aan de Westerveldweg. De GGD kan het advies toelichten en er kunnen vragen gesteld worden. Dit alles voordat het bestemmingsplan voor het legkippenbedrijf op 5 oktober in de raadscommissie wordt besproken.

De heer De Wolf licht het advies van de GGD toe door alle aspecten die door de GGD zijn bekeken door te nemen.

Fijnstof: Het bedrijf geeft een kleine toename in de fijnstof concentraties, dit blijft onder de normen. Over Nederland ligt een deken van fijnstof, de toename daarin is minimaal.

Geur: Hierbij wordt door de GGD verder gekeken dan de wettelijke normen. Die is hier 8 odeur. De GGD hanteert zelf een bovengrens van 6 odeur. Het legkippenbedrijf komt volgens de berekening op 5,9 odeur op de dichtstbijzijnde woning.

Geluid: De berekeningen voor geluid tonen aan dat het bedrijf net aan de normen kan voldoen. De GGD vindt dit wel een kritisch punt.

Een goede werking van de toe te passen luchtwasser is voor de bovengenoemde aspecten van belang de gemeente moet dit goed monitoren en toezien op de werking.

Zoönosen: Gevaren hierbij zijn bijvoorbeeld vogelgriep. De kans hierop is bij vrije uitloop van de kippen is veel hoger dan dat de kippen binnen worden gehouden. In dit geval is nu het uitgangspunt dat de kippen binnen worden gehouden.

De GGD geeft aan dat het legkippenbedrijf hinder kan geven wat betreft geur en geluid voor de directe omgeving.

De relatie tussen het nieuwe bedrijf en de directe effecten op de gezondheid zijn lastig aan te tonen als de afstand meer is dan 250 meter. In dit geval ligt de dichtstbijzijnde woning (van aanwezigen) op circa 340 meter.

Onderzoek in Brabant:

Op dit moment wordt onderzoek gedaan in Brabant naar de effecten van veehouderijbedrijven op de gezondheid. Uit het onderzoek in Brabant is één van de eerste conclusies dat er bij mensen die al COPD of Astma hebben in een gebied dicht rond veehouderijen meer klachten kunnen zijn. In deze gebieden zijn er alleen wel minder mensen die COPD of Astma hebben. Ook is het aantal longontstekingen hoger in gebieden met veel veehouderijen in vergelijking met gebieden met minder veehouderijbedrijven. De definitieve resultaten van dit onderzoek worden in 2016 verwacht.

De heer Wensveen vult aan dat de situatie in Brabant wel veel intensiever is dan hier het geval is. De problematiek is daar anders omdat er veel meer veehouderijbedrijven dicht op elkaar zitten.

Er zijn geen directe vragen vanuit de omwonenden. Eén van de omwonenden geeft aan dat dit het verhaal is en dat de omwonenden hiermee nog niet zijn betrokken in het advies van de GGD. Dit verhaal van de GGD was al bekend. Nog een omwonende geeft aan dat hinder of bijvoorbeeld longontsteking voor de één veel erger is dan voor de ander. Dit komt totaal niet terug in het advies.

De GGD geeft hierop aan dat de effecten, ook zoals geconstateerd in Brabant, met name aanwijsbaar zijn tussen de 50-250 meter van bedrijven. Daarna nemen de concentraties van stoffen zodanig af dat ze opgaan in de "deken" van concentraties die niet meer aan één bedrijf toe te schrijven is. Op de

vraag of het dan nog uitmaakt of er sprake is van open veld of dat er bebouwing staat geeft de heer De Wolf aan dat dit wel iets maar niet veel uitmaakt.

Volgens één van de omwonenden kan de GGD wel onderzoek doen met omwonenden en specifieke situaties. De heer De Wolf geeft aan dat dit inderdaad kan. De gemeente of initiatiefnemer zal hiervoor de kosten moeten dragen. Gezien de afstanden verwacht hij echter niet dat daarmee het advies anders zal worden.

Hierop geeft één van de omwonenden aan dat de gemeente dan de afweging moet maken, nader onderzoek of meer longontstekingen met alle mogelijke gevolgen die dat kan hebben.

Een omwonende geeft daarop aan dat de schuur straks altijd de schuld zal krijgen, maar dat dan niet zeker is dat dit ook de oorzaak is. Hierover spreekt nog een omwonende haar zorg uit, dat er meer intensieve bedrijven in de buurt gaan uitbreiden (kalvermesterij) en daar ook gevolgen aan kunnen zitten.

Een omwonende geeft aan dat de klacht blijft dat de omwonenden niet zijn betrokken door de GGD. Maar ook in het algemeen te laat zijn betrokken bij de plannen door de gemeente, de zaken zijn nu al rond.

Na een korte weergave van het vervolg van de besluitvorming door mevrouw Van Dam (opgenomen in de presentatie) en sluit zij deze de bijeenkomst.

Verslag

L. van Dam – Gemeente Dalfsen

29 september 2015

GGD IJsselland Samen werken aan gezondheid gemeente Dalfsen

Gesprek Omwonenden Legkippenbedrijf Westerveldweg

GGD IJsselland: dhr. J. de Wolf en dhr. P. Wensveen
Gemeente Dalfsen: mevr. L. van Dam

28 september 2015

GGD IJsselland Samen werken aan gezondheid gemeente Dalfsen

Aanleiding

- Ontwerpbestemmingsplan verplaatsen bouwperceel van Schoolweg 10 naar Westerveldweg:
- Bedrijf Westerveldweg 175.000 legkippen
- Gemeente advies over gezondheidsaspecten gevraagd aan GGD
- Klachten bij GGD ingediend
- Voor behandeling in gemeenteraad: gesprek met direct omwonenden over gezondheidsaspecten

GGD IJsselland Samen werken aan gezondheid gemeente Dalfsen

Wat is de bedoeling

- Korte toelichting op het advies van de GGD
- Gelegenheid voor plenaire vragen over het advies en de gezondheidsrisico's van het legkippenbedrijf
- Korte weergave verder proces besluitvorming bestemmingsplan door gemeente
- Gelegenheid voor persoonlijke vragen (niet plenaire)

GGD IJsselland Samen werken aan gezondheid gemeente Dalfsen

Toelichting advies GGD

- Hoe komt advies tot stand?
- Inschatten gezondheidseffecten:
 - Fijn stof
 - Geur en geluid
 - Zoönosen (vogelgriep)
 - Hygiëne, inrichting stallen, luchtwassers
- Mensen in directe omgeving kunnen geur- en geluidhinder hebben

GGD IJsselland Samen werken aan gezondheid gemeente Dalfsen

Toelichting advies GGD

- Resultaten onderzoek in Brabant:
 - Longontsteking
 - Minder mensen met astma en COPD
 - Mensen met astma en COPD meer klachten
 - Afhankelijk van afstand tot bedrijven
- Direct effect nieuwe bedrijf moeilijk aantoonbaar voor woningen > 250 m.

GGD IJsselland Samen werken aan gezondheid gemeente Dalfsen

Vragen ?

 Samen werken aan gezondheid
IJsselland gemeente Dalfsen

Wat is het vervolg

- Bestemmingsplan behandeling in raadscommissie 5 oktober
- Inspreken mogelijk – aanmelden bij griffie voor vrijdag 12.00 uur
- Besluitvorming in gemeenteraad op 26 oktober
- Daarna beroep mogelijk bij Raad van State (voor belanghebbenden die zienswijze hebben ingediend)

